

A bírósági végrehajtás elrendelésével kapcsolatos kérdések

Szerző: dr. Szabó-Szikszai Katalin

2024

Tartalomjegyzék

- I. Bevezetés
 1. A bírósági végrehajtás jelenősége
 2. Az alkalmazandó főbb jogszabályok köre

- II. A végrehajtás elrendelésének egyes kérdései
 1. A végrehajtás általános feltételei
 - 1.1. A kötelezés
 - 1.2. A jogerő és az előzetes végrehajthatóság
 - 1.3. A teljesítési határidő
 - 1.4. A végrehajthatóság felfüggesztése

 2. A végrehajtás elrendelése iránti kérelem

 3. Az egyes végrehajtható okiratok
 - 3.1. A közvetlen bírósági felhívás
 - 3.2. A bírósági letiltó végzés
 - 3.3. Az átutalási végzés
 - 3.4. A végrehajtási lap
 - 3.5. A végrehajtási záradék
 - 3.6. A zálogjogosulti bekapcsolódás

- III. Összegzés

I. Bevezetés

1. A bírósági végrehajtás jelenősége

A végrehajtást sokszor nem tekintik kimondottan hangsúlyos jogterületnek, meg is feledkeznek a jelentőségéről, pedig kiemelt és kimondottan jelentős a követelések érvényesítése során. Az eljárásnak ez a szakasza az, amikor az adós oldalán már állami kényszerrel is kikényszeríthető a kötelezettség teljesítése, döntő többségében a vagyontárgyaival, de minősített körben a személyével szembeni végrehajtási kényszer alkalmazásával, illetve amikor a végrehajtást kérő már ténylegesen tudja realizálni a követelését.

A végrehajtással kapcsolatban az egységes és átlátható jogalkalmazás kiemelten fontos, ezt azonban sok esetben maga a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.) sem segíti elő. A végrehajtáson kívül nem igazán van más olyan, gyakorlati szempontból is ennyire jelentős jogterület, ahol az eljárási szabályok tíz-húsz éves vagy még huzamosabb időtávon összegyűlt gyakorlati tapasztalatok alapján ne lettek volna rendszer szinten újra gondolva. A végrehajtás esetén ez elmaradt. Bár többször is volt erre irányuló törekvés, mégsem készült eddig új, átfogó törvényi szabályozás.

Az alábbiakban a végrehajtás bírósági eljárásban történő elrendelésének egyes kérdéseit gyakorlati megközelítésben fogom ismertetni a jogszabályi rendelkezések és bírósági titkári gyakorlatom alapján.

2. Az alkalmazandó főbb jogszabályok köre

Az alkalmazandó jogszabályok körében a legfontosabb, hogy a Vht. 9. § alapján azokra az eljárási kérdésekre, amelyeket a Vht. eltérően nem szabályoz, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) szabályait a nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel és a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvénynek a bírósági polgári nemperes eljárásokra vonatkozó általános rendelkezéseit kell alkalmazni.

Ezzel kapcsolatban fontos kiemelni, hogy a bírósági végrehajtás esetén az eljárás egységességének elve alapján jelenleg is alkalmazzuk az 1952. évi III. törvény (rPp.) rendelkezéseit a 2018. január 1. napját megelőzően elrendelt végrehajtások esetén. Igaz ez továbbá a végrehajtás foganatosítása során akkor is, ha a végrehajtás elrendelésére nem a bíróság, hanem a közjegyző által került sor. Ebben az esetben a bírósági ügyszám ugyan az irtok bíróságra történő beérkezése szerinti ügyszámot kap, azonban 2024-es érkezés esetén is a régi Pp. szabályai alkalmazandóak amennyiben a végrehajtás elrendelésére 2018. január 1. napját megelőzően kerül sor.

A rPp. alkalmazása a gyakorlatban két esetben szokott problémát okozni. Az egyik az elektronikus kapcsolattartás kizártsága, a másik pedig a költségkedvezmények engedélyezése és az ahhoz kapcsolódó nyomtatványok alkalmazása.

A fenitek mellett számos más jogszabály alkalmazása is felmerül az eljárások során. A teljesség igénye nélkül említeném itt az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvényt, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény, a bírósági végrehajtási eljárásban közreműködő jogi képviselő díjazásáról szóló 12/1994. (IX.8.) IM rendelet, a bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 8/2021. (X.29.) SZTFH rendelet, a bírósági végrehajtási ügyvitelről és ügykezelésről szóló 1/2002. (I.17.) IM rendelet.

Az összes alkalmazandó jogszabály tételes felsorolására nem vállalkoznék, mivel foganatosító és elrendelő bíróságként is számos kapcsolódó jogszabály alkalmazása felmerül. A konkrét végrehajtási tárgyú jogszabályok körét pedig még tovább bővíti a gyakorlat is, mely szerint a végrehajtási lap visszavonása és végrehajtási záradék törlése iránti kérelmek esetén a bíróságnak nem csupán a végrehajtás elrendelésének Vht. szerinti feltételeit kell vizsgálni, „a törvény megsértése” más jogszabályban foglalt törvényi rendelkezés megsértését is jelentheti. Ezért például a korábbi időszakra jellemző közjegyzői okiratba foglalt szerződések végrehajtási záradékkal történő ellátása esetén előterjesztett végrehajtási záradék törlése iránti kérelem elbírálásakor a Kjt. rendelkezésire történő hivatkozást is érdemben kell vizsgálni.

A fentiek is mutatják, hogy a végrehajtási eljárásokban számos különböző szintű jogszabályra kell figyelemmel lenni.

II. A végrehajtás elrendelésének egyes kérdései

1. A végrehajtás általános feltételei

- a kötelezés
- a jogerő, véglegesség, vagy előzetesen végrehajthatóság
- teljesítési határidő letelte

Ezen feltételek fennállása az elsődleges vizsgálati körbe tartozik a végrehajtás elrendelése iránti kérelmek esetén. Bármelyik általános feltétel hiánya a kérelem megtagadására vezet. A végrehajtás elrendelésének ezen általános feltételeinek meglétét a végrehajtandó határozat és az alapirat vizsgálatával tárhatjuk fel, ezért az alapirat végrehajtási irathoz történő felszerelése minden esetben elengedhetetlen a végrehajtás elrendelése iránti kérelem elbírálását megelőzően.

A végrehajtás elrendelése iránti kérelem az ügyfélségítés körében az egyik legelterjedtebb kérelem típus. Gyakorlati javaslatom ezért az, hogy a kérelmek ügyfélségítő napon történő felvétele esetén a kérelem kitöltésére az alapirat birtokában kerüljön sor.

1.1. A kötelezés

A kötelezés – bírósági elrendelés esetén - gyakorlatilag a határozat rendelkező részében foglalt döntés. Az ítélet rendelkező részének olyan világosan érthetőnek és minden kétséget kizárónak kell lennie, hogy annak szövege a végrehajtás során ne okozzon nehézséget.¹

A fenti feltételeknek azonban nem csupán az ítéletnek kell megfelelnie, egyezségkötés és bírósági meghagyás esetén is irányadó, hogy annak világosnak és érthetőnek kell lennie, hiszen az egyezség jóváhagyása előtt vizsgálni kell a jóváhagyás feltételeit, beleértve a végrehajtási lehetőségeket is.²

Ki kell emelni továbbá, hogy végrehajtás elrendelésének alapjául az ítélet indokolásában kifejtettek nem szolgálhatnak, így a maraszalásnak mindenképpen a rendelkező részben

¹ BH1985. 325.

² BH1993. 364.

foglaltan kell szerepelnie.³ Abban az esetben, ha a végrehajtás elrendelése iránti kérelmet az indokolásban foglaltakra alapítják, a kérelem megtagadásának van helye.⁴

1.2. A jogerő és az előzetes végrehajthatóság

A jogerő a végrehajtás elrendelésének feltételeinél, az alaki jogerőt jelenti, azaz, hogy a határozat nem támadható meg fellebbezéssel⁵, hiszen a határozat jogerőre emelkedésére a határidőben benyújtott fellebbezésnek halasztó hatálya van.⁶

Azt, hogy a végrehajtandó határozat jogerős, kétféleképpen állapíthatjuk meg. Abban az esetben, ha a határozat elsőfokon vált jogerősség, az eljárás tanács elnöke a jogerő időpontját a határozat eredeti példányára vezetett vagy külön határozatban tanúsítja.⁷ A másodfokon jogerős határozat esetén a jogerő tanúsítására külön nincs szükség, mivel azzal szemben fellebbezésnek nincs helye, tehát a jogerő ideje a másodfokú határozat kihirdetésével esik egybe.⁸

A végrehajtás elrendelésére részjogerő esetén is sor kerülhet, a határozat jogerőssé válással tanúsított részében.

Meg kell jegyezni, hogy a bíróság által jóváhagyott egyezség esetén a jóváhagyó végzés elleni fellebbezésnek az egyezség végrehajtására nincs halasztó hatálya.⁹ Ezzel egyező módon a Vht. is kimondja, hogy a bíróság által jóváhagyott egyezség alapján akkor is végrehajtható okiratot lehet kiállítani, ha a jóváhagyó végzést megfellebbezték.¹⁰

Jogerős végrehajtandó határozat nélkül is lehet helye a végrehajtás elrendelésének, abban az esetben, ha a határozat előzetesen végrehajtható, vagy a bíróság azt annak nyilvánította.

³ BH2003. 162.

⁴ Vht. 19. § (1) bekezdés

⁵ Pp. 358. § (1) bekezdés

⁶ Pp. 358. § (5) bekezdés

⁷ Pp. 359. § (1) bekezdés

⁸ Pp. 358. § (2) bekezdés

⁹ Pp. 239. § (2) bekezdés

¹⁰ Vht. 13. § (2) bekezdés

Az ilyen határozatok egyike az ideiglenes intézkedés, mely a Pp. rendelkezéseinél fogva előzetesen végrehajtható, ideiglenes intézkedés esetén ennek külön kimondására nincs szükség.¹¹ Az ideiglenes intézkedés hatálya azonban értelemszerűen nem végleges¹², így akár az érdemi befejező határozat jogerőre emelkedése, akár az ideiglenes intézkedése hatályának más okból való megszűnése esetén további intézkedés szükséges, ezért fontos, hogy végrehajtás elrendelése esetén a perbíróság a végrehajtást elrendelőt tájékoztassa.

Meg kell említeni, hogy a biztosítékhoz kötött ideiglenes intézkedés esetén a biztosíték teljesítését a bíróság külön végzéssel állapítja meg és az ideiglenes intézkedés ennek a külön végzésnek a meghozatalával válik előzetesen végrehajthatóvá.¹³

Fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatónak kell nyilvánítani továbbá¹⁴

a) a tartásdíjban, járadékban és más hasonló célú időszakos szolgáltatásban marasztaló ítéletet,

b) a birtokháborítás megszüntetésére kötelező ítéletet,

c) az alperes által elismert követelésben marasztaló ítéletet,

d) a közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban vállalt kötelezettségen alapuló pénzbeli marasztalást tartalmazó ítéletet, ha az annak alapjául szolgáló összes körülményt ilyen okirattal bizonyították, és

e) a nem pénzbeli marasztalást tartalmazó ítéletet, ha a felperesnek a végrehajtás elhalasztásából aránytalanul súlyos vagy nehezen megállapítható hátránya származna, és ha a felperes megfelelő biztosítékot nyújt, kivéve, ha ez utóbbit a marasztalás jellegére tekintettel a bíróság mellőzi.

A kiemelendő az előzetesen végrehajthatóvá nyilvánítandó fenti esetkörökkel kapcsolatban, hogy az ítéletet, vagy rendelkezést a határozatban előzetesen végrehajthatóvá kell nyilvánítani – az ideiglenes intézkedés korábban említett kivételével-, ennek hiányában az nem tekinthető előzetesen végrehajthatónak, akkor sem, ha egyébként az előzetes végrehajthatóság tárgyköreinek megfelel. Tehát például gyermektartásdíj esetén, ha az ítélet nem tartalmazza,

¹¹ Pp. 105. § (2) bekezdés

¹² Pp. 105. § (3) – (4) bekezdés

¹³ Pp. 107. § (1) és (2) bekezdés

¹⁴ Pp. 362. § (1) bekezdés

hogy a rendelkezés fellebbezésre tekintet nélkül előzetesen végrehajtható, a végrehajtás elrendeléséhez szükséges lesz a jogerőssé válás megállapítása.

1.3. A teljesítési határidő

A bíróság a határozatban állapítja meg a teljesítési határidőt a kötelezettség teljesítésére. Ez a határidő általában tizenöt nap, de ettől eltérhet a bíróság bármely irányba és a felek méltányos érdekeinek mérlegelése alapján, illetve amennyiben a kötelezettség természete miatt indokoltnak mutatkozik ennél rövidebb vagy hosszabb teljesítési határidőt is megszabhat, vagy elrendelheti a kötelezettségnek részletekben történő teljesítését is, illetve bizonyos speciális esetkörökben maga a Pp. tartalmaz az általánostól eltérő szabályozást a teljesítési határidő tekintetében.¹⁵

A részletfizetés megállapítása esetén a bíróság arról is rendelkezik, hogy bármely részlet megfizetésének elmulasztása esetén az egész hátralékos tartozás esedékessé válik. Abban az esetben, ha ez a rendelkezés a határozatban nem szerepel, a teljesítési határidő lejártá az egyes részletek lejáratí idejéhez igazodik és nem tekinthető a teljes követelés lejáratnak mulasztás esetén sem.

A teljesítési határidő tekintetében a végrehajtás szempontjából nem annak megállapítása, hanem a számítása a fontos kérdés, mivel a végrehajtás elrendelése szempontjából ennek van jelentősége.

A teljesítés határideje a határozat közlését követő napon kezdődik. A le nem járt szolgáltatásokra vonatkozó marasztalás esetén – például időszakos szolgáltatások, gyermektartás - a teljesítés napja a lejárat napjával egyezik meg.¹⁶

A teljesítési határidő számítása tehát a határozat közléséhez igazodik. A bírósági határozatokat az általános szabályok szerint kihirdetéssel közli.¹⁷ Azonban az ítélet és a bírósági meghagyás közlésének módja a kézbesítés. Ennek figyelembevételével az elsőfokon jogerőre

¹⁵ Pp. 344. §

¹⁶ Pp. 345. §

¹⁷ Pp. 351. §

emelkedett végrehajtandó határozatok esetén a teljesítési határidőt a kötelezett fél részére történő kézbesítéstől kell számítani.

Abban az esetben, ha a másodfokú eljárásra kerül sor, a másodfokú határozat írásba foglalása után az iratokat a bíróság nyolc napon belül megküldi az elsőfokú bíróságnak, amely az iratok hozzá érkezését követő tizenöt napon belül közli a felekkel a másodfokú eljárást befejező határozatot. Az elsőfokú bíróság a másodfokú ítéletet kézbesítés útján közli.

Lehetséges az is, hogy a másodfokú bíróság az ítélet kihirdetését elhalasztotta. Ebben az esetben a már írásba foglalt ítéletét a jelen lévő feleknek nyomban kézbesíti és ezt a jegyzőkönyvben is feltünteti, így a közlés dátuma ebben az esetben a felek részére történt közvetlen kézbesítéssel esik egybe.¹⁸

Az ideiglenes intézkedéssel kapcsolatban a teljesítési határidőre külön rendelkezés van, mely szerint, a teljesítési határidő – ha a bíróság másként nem rendelkezik – a végzés írásbeli közlését követő napon kezdődik.¹⁹

1.4. A végrehajthatóság felfüggesztése

Egy esetben azonban, bár a végrehajthatóság mind a három általános feltétele fennáll, a végrehajtás mégsem rendelhető el. Amennyiben felülvizsgálati kérelem kerül benyújtásra határozat végrehajthatóságát a Kúria kérelemre kivételesen felfüggesztheti. Ennek során a Kúriának azt kell vizsgálnia, hogy a végrehajtást követően az eredeti állapot helyreállítható-e, vagy hogy a végrehajtás elmaradása nem okoz-e súlyosabb károsodást, mint amilyennel a végrehajthatóság felfüggesztésének elmaradása járna.²⁰

Számomra érdekes a szóhasználat az alkotmányjogi panasz esetén. A Pp. ebben az esetben az ítélet végrehajtásának felfüggesztéséről szól, ami technikailag inkább a végrehajtás klasszikus értelmében történt, elrendelést követő felfüggesztését jelenti, nem pedig azt megelőző intézkedést.

¹⁸ Pp. 387. §

¹⁹ Pp. 105. § (2) bekezdés

²⁰ Pp. 416. §

2. A végrehajtás elrendelése iránti kérelem

A végrehajtást végrehajtható okirat kiállításával kell elrendelni és Vht. pontosan meghatározza, hogy mely okiratokat lehet a végrehajtható okiratok közé sorolni. Ezek az alábbiak.

- a) a bíróság és a közjegyző által kiállított végrehajtási lap,
- b) az olyan okirat, amelyet a bíróság vagy a közjegyző végrehajtási záradékkal látott el,
- c) a bíróság végrehajtást elrendelő, letiltó, illetve átutalási végzése, továbbá közvetlen bírósági felhívást tartalmazó határozata,
- d) a bíróság rendbírásról szóló értesítése, ha a végrehajtási eljárásban kiszabott rendbírás behajtását a 45/A. § (5) bekezdése alapján az önálló bírósági végrehajtó végzi,
- e) a 4/2009/EK tanácsi rendelet, valamint a gyermektartás és a családi tartások egyéb formáinak nemzetközi behajtásáról szóló, 2007. november 23-i hágai egyezmény (a továbbiakban: hágai tartási egyezmény) alapján kijelölt hazai központi hatóság által a tartásra kötelezett adatainak beszerzésére kiállított megkeresés, valamint
- f) a közjegyzőnek az állam által törvényes öröklés útján megszerzett vagyontárgy értékesítését elrendelő végzése.²¹

A végrehajtás elrendelése iránti kérelem tehát ezek valamelyikére vonatkozhat, mely vagy a bíróság vagy a közjegyző hatáskörébe tartozik. A végrehajtás elrendelésének legtipikusabb módja a végrehajtási lap kiállítása. A bíróság által elrendelt végrehajtások száma számottevően csökkent, miután a fizetési meghagyások kibocsátása, így azok alapján a végrehajtási lap kiállítása, valamint a közjegyzői okiratok végrehajtási záradékkal történő ellátása is kizárólagos közjegyzői hatáskörbe került.

A végrehajtást kérő a végrehajtandó határozat végrehajtásának elrendelésére irányuló kérelmében közölni köteles a végrehajtási kérelem előterjesztésekor az adós nevét (szervezet esetén elnevezését, cég esetén cégnevét) és az azonosításához szükséges adatokat (legalább a születési helyét, idejét és az anyja nevét, illetve a szervezet nyilvántartási számát, cég esetén a cégjegyzékszámát), továbbá az ügy körülményeitől függően: az adós lakóhelyét, munkahelyét, illetőleg székhelyét, telephelyét (a továbbiakban: székhelyét) és a végrehajtás alá vonható vagyontárgyának helyét azzal, hogy a székhely-adatok közül legalább egyet közölni kell. A

²¹ Vht. 10. §

kérelem további kötelező elemei a követelést biztosító zálogjogot terhelő aljelzálogjogra vonatkozó adatok, illetve ingatlan-végrehajtás esetén az ingatlan adatait.²²

A végrehajtás elrendelése iránti kérelem tipikus előterjesztési formája az OBH által rendszeresített formanyomtatvány használata, melyek az alábbiak:

502 Végrehajtási lap pénzkövetelés végrehajtására

x1 Átutalási végzés végrehajtási lap helyett

x2 Átutalási végzés végrehajtási záradékolás helyett

501 Végrehajtási lap meghatározott cselekmény végrehajtására

503a Végrehajtási záradék pénzkövetelés behajtására

503b Végrehajtási záradék meghatározott cselekmény végrehajtására

547 Közvetlen bírósági letiltó végzés végrehajtási lap helyett

548 Közvetlen bírósági letiltó végzés végrehajtási záradékolás helyett

548a Közvetlen bírósági letiltó végzés gyermektartásdíj

A nyomtatványok adattartalmát a Vüsz. mellékletei határozzák meg. A nyomtatványok figyelmeztetés részében tartalmazzák a 19/A. § szerinti kötelező tájékoztatást a végrehajtási kifogás (217. §) előterjesztéséről, a 15. § szerinti határozat alapján kiállított végrehajtási lapon pedig annak tényét is, hogy a végrehajtandó határozat kézbesítésével kapcsolatban kézbesítési fikció állt be. A végrehajtandó határozat kézbesítési fikció alapján tanúsított jogereje azért is rendkívül fontos információ az adós számára, mivel a végrehajtási eljárásban nincs helye kézbesítési kifogásnak²³, kivéve az az esetet, ha az a végrehajtandó határozattal kapcsolatos kézbesítési fikciót érinti.²⁴

Apró kitékintés ezzel kapcsolatban, hogy a közjegyző által kibocsátott végrehajtási esetén, ha fizetési meghagyás kézbesítési fikció (rPp. esetén vélelem) alapján emelkedett jogerőre, megnyílhat az úgynevezett „rendkívüli” ellentmondás lehetősége a fizetési

²² Vht. 11. § (2) és (3) bekezdés

²³ Vht. 37/A. §

²⁴ Pp. 140. §

meghagyással szemben. Utóbbi miatt körültekintően kell a közvetlenül a végrehajtási lap kézbesítését követően előterjesztett kérelmeket megvizsgálni az esetleges továbbítás érdekében, amennyiben az a kézbesítéssel kapcsolatos kifogást tartalmaz.

A végrehajtás elrendelése iránti kérelem azonban nem csupán a formanyomtatványokon terjeszthető elő. Egyes végrehajtható okiratokhoz ugyanis nem kapcsolódik OBH által közzétett nyomtatvány. A közvetlen bírósági felhívás esetén a kérelem előterjesztésére gyakorlatilag szóban, a tárgyaláson kerül sor, míg a zálogjogosult bekapcsolódásának engedélyezése iránti eljárásban a kérelem szöveges formában kerül előterjesztésre. Ezekben az esetekben nincs alkalmazandó nyomtatvány.

A nyomtatványok esetén fontos, hogy azok aktuális verzióját kell alkalmazni. A végrehajtási lap nyomtatvány a legutóbb 2023. szeptember 1. napjától módosult, a követelést biztosító zálogjogot terhelő alzálogjogra vonatkozó rendelkezésekkel.

A kérelem példányszámával kapcsolatos megkötés elektronikus úton történő benyújtás esetén nem releváns.

A jogi képviselő nélkül eljáró természetes személyes esetén az írásban, de nem nyomtatványon előterjesztett végrehajtás elrendelése iránti kérelem esetén a bíróság a hiányokat saját hatáskörében eljárva az iratok alapján is pótolhatja, azonban ez nem terjedhet ki automatikusan a kérelem érdemi részeire, így a végrehajtandó követelés összegére, valamint a végrehajtás alá vonható vagyontárgyak körére.

A gyakorlatban ez akként valósulhat meg, hogy a bíróság vagy hiánypótlási felhívást bocsát ki a végrehajtást kérő felé és a hiánypótlásként előterjesztett válasza alapján kiegészíti és/vagy kijavítja a végrehajtható okirat nyomtatványt, vagy pedig a rendelkezésre álló iratok és adatok alapján kitölti a megfelelő végrehajtható okirat nyomtatványt és azzal küldi meg a végrehajtást kérő részére, hogy azon nyilatkozzon a bíróság által nem pótolható hiányosságok tekintetében.

Amennyiben a kérelem és az iratok alapján a megfelelő végrehajtható okirat kibocsátásához minden szükséges információ rendelkezésre áll, a bíróság a jogi képviselő nélküli természetes személy esetén a végrehajtható okiratot kitöltheti és kibocsáthatja.

Abban az esetben, ha a kérelemnek olyan hiányossága van, ami az iratok alapján nem pótolható, és a végrehajtást kérő a hiánypótlási felhívásnak nem vagy hiányosan tesz eleget, a végrehajtás elrendelése iránti kérelem visszautasításának van helye.

A jogi képviselővel eljáró felek esetén, amennyiben nem az OBH által rendszeresített nyomtatványon kerül előterjesztésre a végrehajtás elrendelése iránti kérelem, szintén visszautasításnak van helye. Nem tipikus, de sajnos még mindig előfordul, hogy jogi képviselő szövegesen terjeszt elő végrehajtás elrendelése iránti kérelmet. Az egyetlen olyan megfontolás, ami mögöttes indokként felmerülhet ezekben az esetekben, hogy a szándék nem a végrehajtás megindítására, hanem az adósok egyfajta utolsó figyelmeztetésére, vagy az elévülés megszakítására irányul (bár ez utóbbira véleményem szerint egy nyilvánvalóan nem megfelelően előterjesztett és jogerősen visszautasított végrehajtás elrendelése iránti kérelem nem lesz alkalmas).

A végrehajtás elrendelése illetékköteles. Az illeték mértéke az illetékalap 1%-a²⁵. A kérelem benyújtásakor az illetékfizetési kötelezettségnek eleget kell tenni, illetve az illeték- vagy költségkedvezményre hivatkozni kell. A peres eljárásban engedélyezett vagy megállapított költségkedvezmény a végrehajtási eljárásra is kiterjed, azonban a költségkedvezmény felülvizsgálatának elrendelésére vonatkozó szabályok is irányadóak, tehát ha annak engedélyezése és a kérelem benyújtása között eltelt idő vagy körülmény változás indokolja, akkor a felülvizsgálatot el kell rendelni. A költségkedvezmények érvényesülése alól kivételt jelentenek a munkáltatók, mivel a végrehajtási eljárásban a végrehajtást kérő munkáltatót nem illeti meg a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog.²⁶

A közvetlen letiltás és felhívás a végrehajtási lappal, illetőleg a végrehajtási záradékkal ellátott okirattal esik egy tekintet alá, azonban a végrehajtható okiratok között a Vht. egyfajta sorrendet állít fel a végrehajtás alá vont vagyontárgyak körének figyelembevételével.

A végrehajtási lap és végrehajtási záradék valamint a közvetlen felhívás és letiltás egymáshoz való viszonyáról elmondható, hogy az adós vagyoni viszonyaiba kisebb mértékű beavatkozást jelent a közvetlen felhívás és letiltás, mivel a csak az adós munkabérét, vagy a

²⁵ Itv. 42. § (1) bekezdés d) pont

²⁶ Vht. 11. § (5) bekezdés

részére rendszeresen folyósított járandóságot érinti, az adós egyéb vagyontárgyaira nem terjed ki, továbbá ezen végrehajtható okiratok esetén az adóst nem fogja terhelni az egyébként jelentős összegű végrehajtói költség, mivel ezek lefolyása során végrehajtás foganatosítása során a végrehajtó alatt az elrendelő bíróságot kell érteni²⁷. Abban az esetben pedig, ha további intézkedés megtétele szükséges, az az ügyben eljáró elsőfokú bíróság hatáskörébe tartozik.²⁸ Ezzel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a közvetlen bírósági letiltás kibocsátásakor a további intézkedések megtételére egyértelműen végrehajtási nem peres eljárásban történnek, azonban a közvetlen bírósági felhívás esetén ez a peres eljárás iratai között is megtehetőek lehetnének.

Az egyes végrehajtható okiratok között az „átjárás” nem minden irányban megengedett. Ha a bíróság először közvetlen letiltást vagy felhívást bocsátott ki, de az nem vezetett eredményre és a végrehajtást kérő követelésének kielégítésére, adós egyéb vagyontárgyát kívánja végrehajtás alá vonni, a bíróság kiállítja a megfelelő végrehajtható okiratot.²⁹ Ez lehetséges abban az esetben is, ha a követelés részben térült meg, ilyenkor a még fennálló követelésre a megfelelő végrehajtható okirat kibocsátható, viszont a korábban kibocsátott közvetlen felhívást vagy letiltás kiadmányát az MBVK által kijelölt végrehajtó részére a végrehajtási lappal (záradékkal) együtt meg kell küldeni.³⁰

Azonban, ha bíróság a követelésre vonatkozólag korábban más végrehajtható okiratot állított ki, ezt követően már nincs helye közvetlen letiltásnak és felhívásnak.³¹

A tartásdíj, szüléssel járó költség és tartásra irányuló járadékszerű szolgáltatás (a továbbiakban: tartásdíj) behajtására elrendelt végrehajtás esetén a követelés érvényesítésének időbeli korlátja van. A végrehajtható okiratot a lejárt, 6 hónapnál régebbi tartásdíjrészletekre csak a Vht. 14. § szerinti esetekben lehet kiállítani, ha a végrehajtást kérő valószínűsítette, hogy

- a) a tartásdíjhátralék az adós rosszhiszemű magatartására vezethető vissza, vagy
- b) annak érvényesítését alapos okból mulasztotta el.

²⁷ Vht. 30. § (1) bekezdés

²⁸ Vht. 30. § (2) bekezdés

²⁹ Vht. 31. § (1) bekezdés

³⁰ Vht. 31. § (2) bekezdés

³¹ Vht. 29. §

A valószínűsítés nem jelent igazolást, de az egyszerű hivatkozás sem elegendő. Önmagában az adós teljesítésének elmaradása nem tekinthető rosszhiszemű magatartásnak és a végrehajtást kérő késlekedésének kimentéséhez nem elegendő, hiszen jogerős és végrehajtható határozat birtokában az adós mulasztása esetén bármikor kérhette volna. A több évre kiterjedő elmaradt tartásdíj egyösszegű érvényesítése esetén különösen fontos az érvényesíthetőség feltételének valószínűsítése.

A tartásdíj behajtása más szempontból is eltér a más jogcímen érvényesített követelésektől, mivel amellet, hogy a visszamenőleges érvényesítése az előzőek szerinti korlátozás alá esik, azonban a végrehajtási lapot – a közvetlen felhívást és bírósági letiltó végzést is - a jövőben lejáró tartásdíjrészletekre nézve is ki lehet állítani. Ilyenkor csak a végrehajtási eljárás befejezéséig lejárt tartásdíjrészleteknek megfelelő összeget lehet behajtani és a végrehajtást kérőnek kifizetni.³²

A végrehajtható okiraton a tartásdíj esetén – mint ahogy az a letiltó végzés nyomtatványon is szerepel – a gyermekek nevét és születési idejét fel kell tüntetni, a hátralékos tartásdíj követelés esetén a pontos időszakot év/hónap/nap megjelöléssel és a jövőben lejáró esetén is ekként a kezdőnapot. Az egy összegben előre vállalt tartásdíj behajtása esetén pedig naptári nap szerinti megjelöléssel meg kell határozni azt, hogy mely időszakra történt kötelezettségvállalás alapján fizetendő tartásdíj végrehajtására kerül sor.³³

3. Az egyes végrehajtható okiratok

3.1. A közvetlen bírósági felhívás

A közvetlen bírósági felhívás kiadására olyan eljárásban van lehetőség, ahol a kötelezett tartásdíj fizetésre történő kötelezésére kerül sor. A kötelezésre gyakorlatban sor kerülhet ítéletben, az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott végzés során, valamint az egyezséget jóváhagyó végzésben is. Ilyenkor a bíróság a munkáltatót közvetlenül felhívja arra, hogy a határozatban megállapított összeget vonja le, és fizesse ki a jogosultnak.³⁴ Munkáltató alatt a

³² Vht. 17. § (1) bekezdés

³³ Vht. 17. § (2) bekezdés

³⁴ Vht. 28. § (1) bekezdés

Nyugdíjfolyósító Igazgatóságot is érteni kell, ilyenkor törzsszáma hivatkozással küldi a meg a bíróság a felhívást a folyósító részére.

A közvetlen bírósági felhívás kibocsátásának kérelem esetén van helye, erről a lehetőségéről a bíróság köteles a jogosultat tájékoztatni.³⁵

Figyelemmel arra, hogy a közvetlen bírósági felhívás kibocsátására az alap eljárásban kerül sor, végrehajtási ügyként nem kerül iktatásra, így külön illetékfizetési kötelezettség sem kapcsolódik a végrehajtás közvetlen felhívás útján történő elrendeléséhez.

3.2. A bírósági letiltó végzés

Több szempontból a bírósági letiltó végzés a közvetlen bírósági felhívással esik egy tekintet alá, mint ahogy azt a kérelem előterjesztésével kapcsolatban már ismertettem, azonban eltérés is van a két végrehajtható okirat között. A közvetlen bírósági felhíváshoz képest a közvetlen bírósági letiltás szélesebb körben alkalmazható a követelések jogcímét tekintve, mivel jogcím szerinti megkötést nem tartalmaz.

A bírósági letiltó végzés kibocsátásának egyetlen feltétele, hogy az adós munkabéréből kelljen behajtani követelést. A Vht. meg is határozza, hogy melyek azok az esetökrök, amikor közvetlen letiltó végzés kibocsátásával kell, illetve lehet a végrehajtás elrendelni. Vannak olyan esetek amikor a letiltó végzés kibocsátása kötelező és van, amikor alkalmazása az elrendelő bíróság mérlegelésén múlik.

Kötelező a letiltó végzés alkalmazása, ha ezt kívánta a végrehajtást kérő. Ez a kérelemhez kötöttségből és a végrehajtást kérő által a végrehajtás alá vonandó adósi vagyontárgyak meghatározásának lehetőségéből is következik³⁶. Kötelező továbbá abban az esetben, ha a végrehajtás tartásdíj vagy más, részletekben fizetendő összeg iránt folyik, és a munkabér végrehajtás alá vonható része az esedékes összeget fedezi.³⁷

³⁵ Vht. 28. § (4) bekezdés

³⁶ Vht. 8. § (1) E törvény keretei között a végrehajtást kérő rendelkezésétől függ, hogy az adós milyen jellegű vagyontárgyából kívánja követelésének végrehajtását.

³⁷ Vht. 26. §

A mérlegelés körébe azok az esetek tartoznak, ahol elsősorban közvetlen letiltással kell behajtani a követelést. Erre akkor van lehetőség, ha a végrehajtást kérő járulék nélkül számított követelése (főkövetelés) a 60 ezer Ft-ot nem haladja meg, vagy a bíróság a 7. §-ban foglaltakra tekintettel a közvetlen letiltást tartja indokoltnak.³⁸ A főkövetelés tekintetében korábban a legkisebb öregségi nyugdíjminimum összege volt az irányadó, ez azonban már annyira alacsony összeg volt, hogy felemelték 60.000,- Ft-ra, ezzel bővítve a letiltó végzés kibocsátásának lehetőségét.

A letiltó végzés lehetőségének mérlegelése azért is fontos, mivel egyrészt a Vht. 7. § (1) bekezdése alapján a fokozatosság elvéből következően az adóssal szemben a legkisebb olyan mértékű állami kényszer kell alkalmazni, mellyel a követelés behajtható. A bírósági végrehajtás során a pénzkövetelést elsősorban a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt, az adós rendelkezése alatt álló összegből és az adós tágan értelmezett munkabéréből³⁹ kell behajtani és az adós bármilyen lefoglalható vagyontárgya akkor vonható végrehajtás alá, ha előre látható, hogy a követelést a munkabérre, illetőleg a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összegre vezetett végrehajtással nem lehet viszonylag rövidebb időn belül behajtani.⁴⁰

Kiemelendő, hogy a Vht. 7. § mellett a letiltó végzés kibocsátása esetén amennyiben arra mérlegelés alapján kerül sor a bíróság döntését részben azzal is indokolhatja, hogy a Vht. 8. § (2) bekezdése szerint a bíróság a végrehajtási kényszer arányos, illetőleg fokozatos alkalmazása céljából a végrehajtást kérő rendelkezésétől az adós érdekében eltérhet.

Abban az esetben, ha a letiltó végzés kibocsátása nem kötelező és a végrehajtást kérő végrehajtási lap kibocsátását kéri, ugyan a kérelem szerinti végrehajtható okirat kiállítása az eljárás gyors befejezését jelentheti, azonban álláspontom szerint a fenti szabályozásból adódóan mérlegelni kell a letiltó végzés kibocsátásának lehetőségét, amennyiben a követelés jellege (pl. időszakosan lejáró) vagy összege (akár 60.000,- Ft felett is) azt indokolja. Ehhez azonban szükséges az adós lakóhelye szerint illetékes Vármegyei Kormányhivatal egészségbiztosítási

³⁸ Vht. 27. §

³⁹ A Vht. 7. § (1) bekezdése szerint munkabérnek minősülnek az adós munkabéréből, illetményéből, munkadíjából, a munkaviszonyon, közfoglalkoztatási jogviszonyon, munkaviszony jellegű szövetkezeti jogviszonyon, közszolgálati, kormányzati szolgálati és közalkalmazotti jogviszonyon, egészségügyi szolgálati jogviszonyon, adó- és vámhatósági szolgálati jogviszonyon, szolgálati viszonyon, rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyon, honvédelmi alkalmazotti jogviszonyon, társadalombiztosítási jogviszonyon alapuló járandóságából, valamint a munkából eredő egyéb rendszeres, időszakonként visszatérően kapott díjazásából, juttatásából, követeléséből származó bevétele.

⁴⁰ Vht. 7. § (2) bekezdés

osztályának megkeresése, annak megállapítása iránt, hogy az adós nyilvántartott jogviszonnyal rendelkezik-e.⁴¹ Amennyiben az adatközlés szerint van nyilvántartott jogviszony, annak megállapítása érdekében, hogy a munkabérre vezetett végrehajtás során a követelés viszonylag rövidebb időn belül behajtható, a munkáltató megkeresése is szükséges az adós munkabére összegének feltárása iránt.

A bíróság – mivel az adatközlés tartalmazza, hogy teljes vagy részmunkaidős a foglalkoztatás – hivatalos tudomású tényként kezelheti a minimálbér összegét⁴² és ezt kiindulópontnak tekintheti, továbbá - amennyiben a peres eljárás irataiból kiderül - az adós munkaviszonyára és jövedelmére vonatkozó egyéb információk is segítséget biztosítanak a mérlegeléshez.

A bírósági letiltó végzés nyomtatvány az OBH által rendszeresített nyomtatvány, három különböző nyomtatvány jelenleg közzétéve. Azonban mivel fellebbezhető végzés, így az indokolás tekintetében az elrendelő bíróság nincs a formanyomtatványhoz kötve. Az indokolásban a tényállás és a jogi indokolás körének meghatározása a végrehajtást elrendelő bíróságnak nem csupán lehetősége, de kötelezettsége is, mivel abból ki kell derülnie, hogy kötelező volt a letiltó végzés kibocsátása, vagy mérlegelés alapján döntött a bíróság emellett. Utóbbi esetben ki kell térni ennek indokaira is, valamint amennyiben a benyújtott kérelemhez képest a bíróság a kibocsátott letiltó végzésben eltért, úgy ezt is indokolni kell, mint ahogyan azt is, ha a kérelmet akár részben azt alaptalannak találta.

A bíróság a letiltó végzéssel együtt megküldi a munkáltató részére a 564/a-jelű nyomtatványt, melyen a munkáltató vissza kell, hogy igazolja a letiltás foganatba vételét a levonásra kerülő összeggel együtt, valamint azt is, ha a levonást nem kezdte meg, hanem azt előjegyezte, ebben az esetben közölnie kell, hogy ennek mi az oka – tipikusan egy vagy több sorrendben megelőző tartozás terheli az adós munkabérét, és hogy a levonás megkezdésére várhatóan mikor kerül sor, vagy mi a teljesítés akadálya.

Amennyiben az eljárás ezen szakaszában kiderül, hogy a követelés viszonylag rövidebb idő alatt a letiltás útján nem hajtható be – mert például várhatóan évek múlva kerül sor a levonás megkezdésére, a végrehajtást kérő kérheti a megfelelő végrehajtható okirat kiállítását

⁴¹ A megkeresés kiadásának jogalapja a Vht. 30. § (1) és 47. § (1) bekezdései lehetnek.

⁴² 2024 évben a minimálbér összege nettó 177.400,- Ft a 508/2023. (XI. 20.) Korm. rendelet alapján

(végrehajtási lap). Ahhoz azonban, hogy a végrehajtást kérő nyilatkozatot tudjon tenni a bíróság az általános eljárás támogatási kötelezettségének körében tájékoztatja a végrehajtást kérőt a felmerült körülményekről és tájékoztatja őt, hogy kérheti végrehajtási lap kiállítását. Kérelem hiányában azonban a bíróság más végrehajtható okiratot véleményem szerint nem állíthat ki. Abban az esetben, ha a végrehajtást kérő nyilatkozatot vagy kérelmet nem terjeszt elő, a bíróság az iratokat – a letiltó végzés jogerőre emelkedését követően – további intézkedés nélkül irattárba helyezi.

Ha a munkáltató azzal küldi vissza a nyomtatványt, hogy az adós munkaviszonya már korábban megszűnt, az előzőekben ismertetett tájékoztatást és felhívást megelőzően célszerű külső adatközlést kérni az esetleges újonnan létesített munka- vagy más jogviszony feltárása iránt. Amennyiben az adós új munkáltatóval rendelkezik, az új munkáltató részére kell kiadni a letiltó végzést a visszaigazolásához szükséges nyomtatvánnyal. Nincs azonban szükség új letiltó végzés kiállítására.

Abban az esetben, ha a végrehajtás foganatosítása alatt közli a munkáltató, hogy a munkaviszony megszűnt és a munkaviszony megszűnésekor kiállított munkáltatói igazolás alapján az új munkáltató automatikusan tovább teljesíti az levonást, a bíróságnak külön teendője nincs.

Ha az új munkáltató személye kiderül, de a végrehajtást kérő bejelentése alapján a letiltás foganatosítását nem kezdi meg, részére a letiltó végzést megküldi a bíróság, azonban ezt megelőzően a végrehajtást kérőt nyilatkoztatja a fennálló követelés összegére és a munkáltatót ennek közlésével hívja fel a letiltás teljesítésére.

A végrehajtást kérő is bejelentheti azt, hogy a letiltás útján a követelése nem térült meg, ilyenkor kérheti a megfelelő végrehajtható okirat kiállítását.

A fentiek a letiltó végzésekkel kapcsolatban általában érvényesek. A munkáltató felé tett felhívás, a fellebbezés, illetve annak intézése eltérően alakul azonban abban az esetben, ha a bíróság végrehajtási lap helyett vagy ha végrehajtási záradék helyett hoz közvetlenül letiltó végzést.

Ha a végrehajtási lap kiállítására jogosult bíróság – a végrehajtási lap kiállítása helyett hoz letiltó végzést hoz, abban arra hívja fel az adós munkáltatóját⁴³ arra hívja fel, hogy – a letiltó végzés jogerőre emelkedésének bevárása nélkül – az adós munkabéréből a végzésben feltüntetett összeget vonja le, és haladéktalanul fizesse ki a végrehajtást kérőnek.⁴⁴ A végrehajtási lap helyett kiállított letiltó végzés esetén a végzés elleni fellebbezésnek a letiltott összeg levonására és kifizetésére nézve nincs halasztó hatálya.⁴⁵

Abban az esetben pedig, ha az okirat végrehajtási záradékolására jogosult bíróság hoz – a végrehajtási záradékolás helyett – közvetlenül letiltó végzést, az adós munkáltatóját felhívja arra, hogy az adós munkabéréből a végzésben feltüntetett összeget vonja le, és – ha a végzés kézbesítésétől számított 45 napon belül a bíróságtól nem kap értesítést – a levont és visszatartott összeget fizesse ki a végrehajtást kérőnek.⁴⁶

A negyvenöt napban meghatározott időtartam hozzávetőlegesen lefedi a jogerőssé válás idejét abban az esetben is, ha azt kézbesítési fikció, vagy hirdetményi kézbesítés alapján kell megállapítani.

A végrehajtási záradék helyett kiállított letiltó végzés esetén a fellebbezésnek a levonásra nincs halasztó hatálya, csak a kifizetésre. Fellebbezés esetén az elsőfokú bíróság feladata, hogy a fellebbezésről a munkáltatót haladéktalanul értesítse azzal, hogy a levonást folytassa, de a levont összeget újabb értesítésig ne fizesse ki.⁴⁷ Helybenhagyás esetén utólag az elsőfokú bíróság rendelkezik a kiutalásról⁴⁸, míg megváltoztatás esetén a másodfokú bíróság a végzésben mondja ki a letiltást és közvetlenül küldi meg határozatát a munkáltatónak.⁴⁹

A letiltó végzés kibocsátásával a bírósági eljárás statisztikailag befejezett. Ezzel azonban a bíróság feladatai nem érnek véget. A fellebbezés, az adós munkáltatójának megváltozása mellett lehetnek más olyan körülmények is, amelyek további intézkedést

⁴³ A munkáltató fogalma a munkabérhez hasonlóan tág körben értelmezendő, a Vht. 24. § (2) bekezdése szerint ide kell érteni, az adós munkáltatóját, illetőleg az adós számára járandóságot, illetményt, munkából eredő díjazást, juttatást, egyéb összeget rendszeresen, időszakonként visszatérően folyósító szervezet vagy személyt (a továbbiakban: munkáltató)

⁴⁴ Vht. 24. § (1) és (2) bekezdések

⁴⁵ Vht. 24. § (3) bekezdés

⁴⁶ Vht. 25. § (1) és (2) bekezdések

⁴⁷ Vht. 25. § (3) bekezdés

⁴⁸ Vht. 25. § (4) bekezdés

⁴⁹ Vht. 25. § (5) bekezdés

igényelnek a foganatosítás során, mint például a jogutódlás, vagy a rendbírság kiszabása, végrehajtás felfüggesztése vagy megszüntetése iránti kérelmek. A közvetlen bírósági letiltás esetén a bíróság végrehajtást elrendelő, végrehajtást foganatosító bíróságként, de még „végrehajtó”-ként is eljár.

3.3. Az átutalási végzés

Az átutalási végzésre vonatkozó szabályok – eltérően a végrehajtható okiratok többségétől - nem a Vht. végrehajtás elrendelésével kapcsolatos II. fejezetében, hanem a végrehajtás foganatosításáról szóló III. fejezetben a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt pénzösszegre vezetett végrehajtásra vonatkozó rendelkezése között került szabályozásra.

Átutalási végzés szintén végrehajtási lap és végrehajtási záradék helyett is kibocsátható, mint ahogyan azt a közvetlen bírósági letiltás esetén is láttuk. A bíróság átutalási végzést kizárólag pénzkövetelés érvényesítése esetén bocsát ki a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt, adós rendelkezése alatt álló, a 7. § (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott⁵⁰ összeg – ideértve a nem pénzforgalmi számlán kezelt összegeket is – végrehajtás alá vonására, és felhívja a pénzforgalmi szolgáltatót, hogy a mentesnek minősülő összeget meghaladó egyenlegéből a követelés összegét tartsa vissza, és – ha a végzés kézbesítésétől számított 45 napon belül a bíróságtól nem kap más értesítést – utalja ki vagy át a végrehajtást kérőnek.⁵¹

Az átutalási végzés egyszerre egy pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt fizetési számla vonatkozásában hozható meg, több fizetési számla esetén az elsőként megjelöltre. A bíróság szükség esetén megkeresi az adóhatóságot a hozzá bejelentett pénzforgalmi számlaszámok közlése végett, továbbá a pénzforgalmi szolgáltatókat az adós náluk kezelt pénzösszegeinek végrehajtás alá vonásához szükséges adatok (számlaszám) közlése végett, amennyiben ezen adatok nem vagy nem megfelelően állnak rendelkezésre.⁵² Mivel azonban többségében

⁵⁰ Vht. 7. § (3) E törvény alkalmazásában pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összeg:

a) a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló törvény szerinti fizetési számla szerződés alapján nyitott fizetési számlán szereplő összeg, valamint a betétszerződés és a takarékbetét-szerződés alapján, vagy egyéb szerződés alapján a hitelintézetnél elhelyezett, az adós rendelkezése alatt álló összeg, ha azt a hitelintézet a bankszámla szerződés szabályainak megfelelően kezeli,

b) a betétszerződés és takarékbetét-szerződés alapján takarékbetétkönyv, egyéb betéti okirat ellenében a hitelintézetnél elhelyezett, az adós rendelkezése alatt álló összeg; továbbá egyéb szerződés alapján az adós részére a hitelintézet által visszafizetendő, az adós rendelkezése alatt álló pénzösszeg.

⁵¹ Vht. 80. § (1) és (2) bekezdés

⁵² Vht. 7. § (5) bekezdés

gazdálkodó szervezetek egymás egymással szemben fennálló követeléseinek érvényesítése esetén szokott szóba jönni az átutalási végzés alkalmazása, az elérhető cégnyilvántartási adatok között a számlaszámok megtalálhatóak, mivel azok bejelentése kötelező. Ez megkönnyíti a jogalkalmazást.

Amennyiben az átutalási végzés kibocsátása fedezet hiánya miatt nem, vagy csak részben vezetett eredményre, az esetleges részbeni teljesülés igazolása mellett a végrehajtást kérő kérheti további fizetési számlára újabb átutalási végzés kibocsátását, vagy – a végrehajtás alá vonandó vagyontárgyak tekintetében fennálló rendelkezési jogára is figyelemmel – kérheti más végrehajtható okirat (végrehajtási lap vagy végrehajtási záradék) kiállítását.⁵³

Az átutalási végzés vonatkozásában szintén rendelkezésre áll OBH által rendszeresített nyomtatvány, így a kérelmet a végrehajtást kérőnek a nyomtatvány alkalmazásával kell benyújtania. Az indokolás tekintetében szintén irányadóak a letiltó végzés esetén elmondottak.

A behajtandó követelés büntető eljárásban történő zár alá vétel során való végrehajtó általi lefoglalása kizárja az átutalási végzés kibocsátásának lehetőségét, hiszen a végrehajtói letéti számlára ilyen formán nem vezethető végrehajtás.

3.4. A végrehajtási lap

Az elsőfokon eljáró bíróság végrehajtási lapot állít ki a bíróság polgári vagy közigazgatási ügyben hozott marasztaló határozata alapján, a bíróság büntetőügyben hozott határozatának a polgári jogi igénynek helyt adó rendelkezése alapján, valamint a büntetőeljárásban részt vevő személy részére bűnügyi költség megállapításáról szóló rendelkezése alapján, a bíróság által jóváhagyott egyezség alapján, valamint a jogi segítségnyújtó szolgálatnak a pártfogó ügyvédi díjnak a pártfogó ügyvéd részére történő megfizetésére kötelező határozata alapján.⁵⁴

A Vht. 16. § a)-tól p)-ig tartó felsorolásban tartalmazza azon további esteköröket, amikor a bíróság végrehajtási lapot állít ki. Ezek részletes ismertetésétől eltekintenek, a felsorolás hossza okán, valamint amiatt is, mivel a gyakorlatban ritkán fordulnak elő.

⁵³ Vht. 80. § (3) bekezdése, Vht. 81. § (2), (4) és (5) bekezdései

⁵⁴ Vht. 15. § (1) és (2) bekezdés

A felsorolás teljessége nélkül azonban ki kell emelni, hogy végrehajtási lap kiállításának lehet helye külföldi bírósági határozat alapján, a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 805/2004/EK rendelete (a továbbiakban: 805/2004/EK rendelet) szerint európai végrehajtható okiratként hitelesített külföldi határozat (bírósági egyezség) alapján, a 4/2009/EK tanácsi rendelet szerinti tartási ügyben, a 2007. november 23-án elfogadott, a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló hágai jegyzőkönyv (a továbbiakban: hágai jegyzőkönyv) hatálya alá tartozó tagállamokban hozott bírósági határozat (perbeli egyezség) alapján, a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság szabálysértéssel okozott kár értékének megfizetésére kötelező határozata alapján a sértett lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes járásbíróság, a végrehajtó által kiállított – a kifogással megtámadott, jogerősen elbírált vagy a 34. § (8) bekezdésében foglalt feltételek szerinti –, a nem adóst fizetésre kötelező díjjegyzék alapján, a kapcsolattartás tárgyában hozott határozat kivételével a házassági és szülői felelősségi ügyekben a (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet 36. vagy 47. cikke alapján kiállított tanúsítvánnyal ellátott külföldi határozat alapján.

A Vht. 18. § (1) bekezdés alapján minden ügyben rendszerint egy végrehajtási lapot kell kiállítani. Ennek egyik nyilvánvaló indoka a többszörös behajtás elkerülése, azonban a „rendszerint” kifejezésből adódóan arra lehet következtetni, hogy a Vht. 18. § (2) bekezdésében foglalt eseteken túl is elképzelhető, hogy több végrehajtási lap kerülhet kiállításra.

A Vht. 18. § (2) bekezdése szerint több végrehajtási lapot kell kiállítani, ha

- a) a követelés több végrehajtást kérőt illet meg, és a követelésnek az egyes végrehajtást kérőkre eső része a végrehajtandó határozatban pontosan meg van jelölve, vagy
- b) a követelés több adóssal szemben áll fenn,
- c) a követelés meghatározott cselekmény végrehajtása mellett pénzkövetelés végrehajtására is irányul.

A fenti esetekben álláspontom szerint kötelező több végrehajtási lapot kiállítani. A Vht. 18. § (1) bekezdés a) pontja csak a végrehajtást kérőnként elkülöníthető követelésrészek esetén teszi kötelezővé külön végrehajtási lap kiállítását, így véleményem szerint az egyetemlegesen jogosított végrehajtást kérők esetén nem kötelező több végrehajtási lap kiállítása, az egyetemleges végrehajtást kérők együttesen is kérhetik a végrehajtási lap kiállítását.

A több adósra vonatkozó rendelkezés egyértelmű, azonban megjegyezném, hogy nem azt jelenti, hogy a végrehajtást kérő köteles minden adóssal szemben egyszerre benyújtani a végrehajtás elrendelése iránti kérelmet. A végrehajtást kérő választása, hogy a kötelezettek köréből ki az, akivel szemben a követelését adósként érvényesíteni kívánja. Egyetemes adósoknál elképzelhető, hogy a végrehajtást kérő csak az általa teljesítőképességnek gondolt adóssal szemben kéri a végrehajtást elrendelni. Egyetemes adóstársak esetén a végrehajtási lap 5. pontját is ki kell tölteni, valamint figyelni kell az illeték felszámításával kapcsolatos szabályok érvényesülésére.⁵⁵

A Vht. 18. § (1) bekezdés c) pontjával kapcsolatban kiemelném, hogy amennyiben a meghatározott cselekmény mellett csupán perköltségkövetelés áll fenn, az egy – meghatározott cselekmény elvégzésére – irányuló végrehajtási lapon elrendelhető. Azonban amennyiben a meghatározott cselekmény mellett más, önálló jogcímen fennálló pénzkövetelés (pl. lakáskiürítés mellett bérleti vagy használati díj) áll fenn, úgy külön be kell nyújtani a meghatározott cselekmény és a pénzkövetelés végrehajtására irányuló végrehajtási lapot.

Nem volt egységes a joggyakorlat, azonban jogalkotói szinten rendezésre került annak kérdése, hogy amennyiben ingatlan közös tulajdonát ürveréssel kell megszüntetni, akkor pénzkövetelésre vagy meghatározott cselekményre vonatkozó végrehajtási lapon kell a végrehajtást elrendelni. A Vht. 18/B. § alapján ebben az esetben a bíróság pénzkövetelés végrehajtására irányuló végrehajtható okiratot állít ki.

Ha a végrehajtási kérelem teljesen alaptalan, a bíróság végzéssel a végrehajtási lap kiállítását megtagadja, ha pedig a végrehajtási kérelem részben alaptalan, a bíróság a végrehajtási lapot a kérelemtől eltérően állítja ki.

A megtagadó végzést a bíróság a végrehajtást kérő részére kézbesíti, míg az eltérő kibocsátásról szóló végzés esetén azt a bíróság a végrehajtást kérőnek közvetlenül, az adósnak

⁵⁵ Itv. 42. § (5) bekezdése szerint ha ugyanazon határozat alapján, ugyanannak a követelésnek a végrehajtását több, egyetemesen kötelezett adóssal szemben egyidejűleg kéri, az (1) bekezdés d) pontja szerinti illetéket csak az egyik adós vonatkozásában előterjesztett végrehajtási kérelem után kell megfizetni, a további, egyetemesen kötelezett adós, adósok vonatkozásában előterjesztett végrehajtási kérelem után adósként 5000 forint illetéket kell megfizetni. Az így megfizetett összes illetéket az egyetemesen kötelezett adósokon egyenlő arányban kell behajtani.

a végrehajtó útján kézbesíteti. A végrehajtó az eltérő végzést a végrehajtási költség beérkezését követően, a végrehajtási lappal együtt kézbesíti.

A végrehajtási lapon szerepelni kell a végrehajtási kifogás (217. §) előterjesztéséről szóló tájékoztatás és annak ténye is, hogy a végrehajtandó határozat kézbesítésével kapcsolatban kézbesítési fikció állt be. Ennek fontosságára korábban már utaltam.

A meghatározott cselekmények esetén az önkéntes teljesítésre nyitva álló időtartam is kötelező része a végrehajtási lappal, ennek hiányában a végrehajtás további

3.5. A végrehajtási záradék

A végrehajtási záradékra vonatkozó szabályozás a 2010. június 1. napjától változott jelentősen. Eddig az időpontig a bíróság végrehajtási záradékkal láthatta el a közjegyzői okiratot, ha az tartalmazta a szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló vagy egyoldalú kötelezettségvállalást, a jogosult és a kötelezett nevét, a kötelezettség tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét, valamint a teljesítés módját és határidejét.⁵⁶ A hatáskör a Vht. vonatkozó rendelkezésének hatályon kívül helyezésével egyidejűleg a közjegyzőkhöz került át.

A Vht. rendelkezési alapján azonban így is számos olyan okirat van, melyet a bíróság végrehajtási záradékkal láthat el, azonban az ügymennyiség a fenti jogszabályváltozással jelentősen lecsökkent.

A Vht. 22. § alapján a bíróság végrehajtási záradékkal látja el

- a községi, városi, fővárosi kerületi jegyzőnek a birtokvitában hozott, az elmaradt haszon, a kár és a költség megtérítésére kötelező határozatát,
- a Magyar Állatorvosi Kamara etikai bizottságának és országos etikai bizottságának, az ügyvédi kamara fegyelmi tanácsának, a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek fegyelmi testületének és az igazságügyi szakértői kamara fegyelmi vagy etikai tanácsának, továbbá az egészségügyben működő szakmai kamarákról szóló külön törvény szerinti első- és másodfokú etikai bizottságok pénzbírság és eljárási költség megfizetésére kötelező határozatát,

⁵⁶ Vht. 21. § 2010. június 1. napján megelőzően hatályos szövege

- azt a teljes bizonyító erejű magánokiratot, amely az ingatlan közös tulajdonának árveréssel történő megszüntetésére irányuló szerződésről szól, ha az okirat tartalmazza az ingatlan becsértékét, az árverési feltételeket, továbbá az eljárási költség viselésének és a befolyt vételár felosztásának a módját,
- a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának a költségek viselése tárgyában hozott döntését,
- a károkozás helye szerint illetékes községi, városi, fővárosi kerületi jegyzőnek a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló törvényben meghatározott eljárásában hozott, a károsultnak és a kárért felelős személynek vadkár, vadászati kár vagy vadban okozott kár megtérítésére, valamint az általuk előlegezett eljárási költség viselésére vonatkozó egyezségét jóváhagyó határozatát.

A fentiek azonban ritkán fordulnak elő. Az előzőeknél sokkal tipikusabb eset a munkáltató munkavállalóval közölt és keresettel nem támadott fizetési felszólítása, azzal, hogy lehetőség van a munkavállalóval a békéltető eljárás során kötött egyezség végrehajtási záradékkal történő ellátására is, de csak meghatározott feltételek teljesülése esetén.

A fizetési felszólítás vagy egyezség végrehajtási záradékkal akkor látható el, ha a tartozásnak a munkabérből való közvetlen levonására nincs lehetőség, vagy ez nem vezetett vagy aránytalanul hosszú idő múlva vezetne eredményre, a munkáltatónak a fizetési felszólítás esetén annak a munkavállalóval történt közlését és azt is igazolnia kell, hogy azt keresettel nem támadta meg. Ezen feltételeknek együttesen kell fennállniuk a végrehajtási záradék kiállításához.⁵⁷

A bírósági letiltó végzés végrehajtási záradék helyett a követelés összegére és a fokozatosság elvére figyelemmel ebben az esetben is szóba jöhet.

Illetve külön figyelemmel kell lenni arra is, hogy a munkajogi követelések esetén az elévülési időt a bíróság hivatalból vizsgálja.

⁵⁷ Vht. 23. § (1) – (2) – (3) bekezdése

3.6. A zálogjogosulti bekapcsolódás

A zálogjogosulti bekapcsolódás iránti bírósági eljárás előzményi eljárása a végrehajtást foganatosító végrehajtó eljárásában történik. A végrehajtó a becsérték közlésével egyidejűleg felhívja az ingatlan esetén annak tulajdoni lapja szerint jelzálogjoggal, vagy aljelzálogjoggal (továbbiakban: zálogjoggal) rendelkezőket, hogy a zálogjogból fakadó igényüket érvényesíthetik. Ingóságok esetén a végrehajtó a foglalás után, illetve a lefoglalt vízi, légi jármű lajstromát vezető szervezet tájékoztatásának kézhezvételét, valamint a zálogjogi nyilvántartás adatainak beszerzését követően haladéktalanul értesíti az ingóság lefoglalásáról azt, akiről valószínűsíthető, hogy a lefoglalt ingóságon zálogjoga áll fenn.⁵⁸ A kérelmet a felhívás kézhezvételétől számított 15 munkanapon belül kell előterjeszteni a végrehajtónál. A határidő eljárásjogi jellegű.

Az előterjesztett kérelmet a végrehajtó a végrehajtást foganatosító bírósághoz terjeszti be, haladéktalanul, de legkésőbb az annak kézhezvételét követő munkanapon mivel a végrehajtást foganatosító bíróság dönt a zálogjogosult (alzálogjog esetén az alzálogjogosult) végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódásáról.⁵⁹

A zálogjogosult kérelmének betérjesztését követően a bíróság soron kívül jár el és állapítja meg a zálogjogosult kielégítési jogának megnyíltát.

A soron kívüli eljárás keretében is rövidebb időtartam alatt, a kérelem beérkezését követő 3 munkanapon belül a kell a bíróságnak a végrehajtást felfüggeszti⁶⁰. Ez azonban azt is jelenti, hogy ezen időtartam alatt a hatásköri és illetékességi vizsgálatot is le kell folytatni, mivel áttétel esetén a felfüggesztésről sem határozhatna a bíróság. Az illetékességi kérdések a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vármegyei adóigazgatóságai által foganatosított alap végrehajtási eljárások esetén merülnek fel legtöbbször, mivel ebben az esetben még nincs foganatosító bíróság., a végrehajtási ügy végrehajtóhoz történő kiosztására – az általános szabályoktól eltérően - bekapcsolódási kérelem jogerős elbírálását követően kerül sor.

⁵⁸ Vht. 114. § (1) bekezdése

⁵⁹ Vht. 140. § (6) bekezdés

⁶⁰ Vht. 48. § (2) bekezdés

A bekapcsolódás engedélyezésének feltétele, hogy a zálogjogosult az alap végrehajtási eljárásban ne legyen végrehajtást kérő. Ennek indoka a kettős végrehajtás tilalma, azonban ennek megfelelően a bekapcsolódás engedélyezésének kizártsága ezen rendelkezés alapján akkor merülhet fel, ha a nem csupán a végrehajtást kérő személye egyezik meg a zálogjogosulttal, de a bekapcsolódással érintett követelés jogalapjában megegyezik a zálogjoggal biztosított követeléssel. Így tehát előfordulhat a végrehajtást kérő és a zálogjogosult között személyi egyezés, ha két külön jogalpból származó követelést érvényesít az adóssal szemben akként, hogy az egyik érvényesítésére az alap végrehajtási eljárás van folyamatban, míg különálló – zálogjoggal biztosított - követelését a bekapcsolódással indult végrehajtásban érvényesíti.

A kielégítési jog megnyíltát – szemben a végrehajtás általános feltételeivel – a bíróság a foglalás ténye alapján állapítja meg, kivéve ha a zálogjogosult az adós hozzátartozója vagy olyan jogi személy, amelynek az adóssal való viszonyában többségi befolyás áll fenn, illetve a zálogjog alapítására a gazdálkodó szervezet és tagja között került sor. Különös figyelmet igényel ezen feltétel vizsgálata természetes személy zálogjogosultak esetén. A gazdálkodó szervezetekkel kapcsolatban viszont a cégnyilvántartás adatai kellő támpontot nyújthatnak, amellet, hogy érdeme a zálogjogosult nyilatkozatát is beszerezni az összefonódással kapcsolatban.

A bekapcsolódás engedélyezésének további feltétele, hogy a zálogjoggal biztosított követelés jogalapja és összepszerűsége – önálló zálogjog esetén a jogalap és az összepszerűség – nem vitatott.⁶¹ Ennek körében a bíróság az adósnak és a végrehajtást kérőnek, valamint bejegyzett alzálogjog esetén az alzálogjogosultnak is azzal a felhívással kézbesíti, hogy a kézhezvételtől számított 8 napon belül nyilatkozzon arról, hogy a zálogjoggal biztosított követelés jogalapját – önálló zálogjog esetén a jogalapot – és összepszerűségét elismeri-e, illetve milyen összegben ismeri el, azzal, hogy a jogalapot és összepszerűséget nem lehet vitatottnak tekinteni, ha azt közokiratba foglalták. A közokiratba nem foglalt, vagy attól eltérő követelések esetén lehet helye a követelések jogalapja vagy összepszerűségének vitatására. A közjegyzői okiratba foglalt szerződések tipikus köre a banki hitel és kölcsönszerződések, ezek esetén azonban a közokirattól részben eltérő követelésekkel is találkozhatunk a szerződéskötés óta történt törlesztések, kamat-periódus, hirdetményváltozások, és a forintosítási elszámolások

⁶¹ Vht. 114/A. § (1) bekezdés

kapcsán. A közokirattól eltérő járulékköveteléseket hirdetménnyel, a forintosítás utáni legmagasabb érvényesíthető tőketartozást az elszámolási értesítővel kell a pénzügyintézetnek igazolni.

Abban az esetben, ha az adós vagy bármelyik végrehajtást kérő a jogalapot vagy azösszecszerűséget vitatja, erre irányuló nyilatkozata önmagában nem elegendő. A követelés jogalapját vagy összecszerűségét vitató állítását valószínűsíteni kell, a jogalapot és összecszerűséget azonban nem lehet vitatottnak tekinteni, ha azt közokiratba foglalták, a közokiratban szereplő mértékig. Az adós vagy a végrehajtást kérő vitató nyilatkozatát később, a fellebbezés során már nem pótolhatja, mivel ha nyilatkozatot nem terjesztett elő, vagy nyilatkozatában a követelés fennállását vagy összecszerűségét elismerte, az ezzel ellentétes álláspontját fellebbezéssel sem érvényesítheti.⁶²

Ha az adós vagy végrehajtást kérő a követelés jogalapját vagy összecszerűségét vitató állítását valószínűsíti – ez a fentiek alapján a közokiratba nem foglalt követelések esetén életszerű –, a zálogjogosult bekapcsolódás iránti kérelmét a bíróság végzéssel elutasítja. Ebben az esetben a zálogjogosult – alzálogjog esetén az alzálogjog jogosultja – perrel érvényesítheti a zálogjogból eredő igényét.⁶³ A zálogjogosultnak azonban a perindításról érdemes azonban a végzés kézhezvételétől számított 8 munkanapon belül intézkedni, mivel ennek elmaradása esetén a bíróság a végrehajtás felfüggesztését megszünteti.⁶⁴

Külön ki kell emelni azt a lehetőséget, ha az adós vagy bármelyik végrehajtást kérő a zálogjoggal biztosított követelés összecszerűségét a zálogjogosult kérelmében foglalttól eltérő összegben ismerte el, a bíróság tájékoztatja erről a zálogjogosultat – alzálogjog esetén az alzálogjogosultat is –, aki ezen összeg tekintetében is kérheti zálogjogosulti bekapcsolódást engedélyező végzés meghozatalát.⁶⁵ Ez a fenti szabályozás figyelembevételével leginkább szintén a közokiratba nem foglalt követelések esetén merülhet fel.

Abban az esetben, ha zálogtárgy foglalás alatt áll, a zálogjogosult személye végrehajtást kérői mivolta, vagy az összefonódás alapján nem zárja ki a bekapcsolódás lehetőségét és a

⁶² Vht. 114/A. § (10) bekezdés

⁶³ Vht. 114/A. § (6) bekezdés

⁶⁴ Vht. 114/A. § (8) bekezdés

⁶⁵ Vht. 114/A. § (7) bekezdés

követelés jogalapját és összezszerűségét sem lehet vitatottnak tekinteni, vagy ilyen állítását a végrehajtást kérő és az adós sem tett, illetve azt nem valószínűsítette, a bíróság végzéssel engedélyezi zálogjogosult bekapcsolódását az alap végrehajtási eljárásba és megállapítja kielégítési jogának megnyíltát.

A Vht. pontosan meghatározza, hogy a zálogjogosult bekapcsolódását engedélyező végzésnek végzés mit kell tartalmaznia.

Az végzésnek az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a) a zálogjogosult – alzálogjog esetén az alzálogjogosult – és az adós adatait,
- b) az adóssal szemben folyamatban levő végrehajtási ügy számát, az eljáró végrehajtó nevét,
- c) a zálogjogosultnak – alzálogjog esetén az alzálogjogosultnak – a végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódásáról hozott döntést,
- d) a zálogjoggal biztosított, a végzés meghozatalának időpontjában fennálló követelés összegét,
- e) a zálogtárgy adatait,
- f) a zálogjognak – alzálogjog esetén az alzálogjognak – az ingatlan-nyilvántartásba, a zálogjognak a légi vagy vízi járművek lajstromába, illetve a MOKK-nál vezetett nyilvántartásba történő bejegyzésének időpontját.⁶⁶

A zálogjogosult és adós adatainál irányadónak lehet tekinteni a végrehajtási kérelmekkel kapcsolatos általános előírásokat. Az alap végrehajtási eljárás pontos meghatározása a zálogjogosulti bekapcsolódás járulékos jellege folytán is elengedhetetlen. A döntésnek szintén egyértelműnek, pontosnak kell lennie a határozatok rendelkező részével szembeni Pp.-beli követelményekre is figyelemmel, mint ahogyan a követelés összegének meghatározásának is. A zálogtárgy adatai ingatlan esetében a fekvés, helyrajzi szám, természetbeni cím és tulajdoni hányad megjelölésével történik, ingóság esetén pedig nyilvántartásbeli, egyedi azonosító adatokkal, például gépjárműnél, a forgalmi rendszám és típus mellett a motorszám és alvázszám meghatározásával.

A zálogjog nyilvántartásba történő bejegyzésének időpontja a bekapcsolódás engedélyezésével kapcsolatban azért jelentős, mivel csak olyan zálogjog alapján engedélyezhető a bekapcsolódás, mely a foglalás idején már fennállt, másrészt a zálogtárgy

⁶⁶ Vht. 114/A. § (3) bekezdés

értékesítése esetén befolyt pénzösszeg felosztásánál is jelenőséggel bír a zálogjognak a végrehajtási jogokhoz viszonyított ranghelye.

A bíróság az eljárást befejező határozatát a zálogjogosult, az adós és a végrehajtást kérő – alzálogjog esetén az alzálogjogosult és az alzálogjoggal terhelt követelés zálogjogosultja és a végrehajtó részére is kézbesíti, akik a végrehajtó kivételével a végzés ellen fellebbezhetnek.⁶⁷

A bíróság a bekapcsolódás engedélyezése esetén a végzés jogerőre emelkedését követően a végrehajtás felfüggesztését megszünteti, intézkedik a folytatás iránt és erről a végrehajtót értesíti.⁶⁸

A Vht. 114/A. § (11) bekezdése szerint a végrehajtási eljárás illetékének és egyéb költségeinek (34. §) előlegezése és viselése, valamint a jogosultat a végrehajtási eljárás során megillető jogok és kötelezettségek tekintetében a végrehajtást kérőre irányadó szabályokat kell alkalmazni, a rendelkezés azonban leginkább a végrehajtás foganatosítása során bír jelentőséggel.

A zálogjogosultnak nem szükséges a bekapcsolódási kérelmét minden - bekapcsolódással érintett alapvégrehajtást követő – végrehajtás esetében előterjeszteni, ahol a zálogtárgyat lefoglalták, mivel, ha a végrehajtási eljárás folyamatban léte alatt a zálogtárgyat a bekapcsolódás engedélyezését követően másik végrehajtási eljárásban is lefoglalják, a bekapcsolódás hatálya e további végrehajtásra is kiterjed.⁶⁹

A bekapcsolódással indult végrehajtási eljárás azonban annak járulékos jellege folytán megszűnik, ha a zálogjogosultnak (alzálogjog esetén az alzálogjogosultnak) a bekapcsolódással érintett költségei megtérültek és az alap végrehajtás (bekapcsolódással érintett több végrehajtás esetén valamennyi végrehajtás) befejeződik.⁷⁰

A zálogjogosulti bekapcsolódással indult végrehajtás nem csupán járulékos jellege folytán korlátozott, mivel ezekben az ügyekben az adós végrehajtás alá vonható vagyona

⁶⁷ Vht. 114/A. § (10) bekezdés

⁶⁸ Vht. 114/A. § (8) bekezdés

⁶⁹ Vht. 114/A. § (12) bekezdés

⁷⁰ Vht. 114/A. § (13) bekezdés

kizárólag a biztosítékul szolgáló zálogtárgy, ebben az esetben nem érvényesül a végrehajtást kérő rendelkezési joga az adós végrehajtás alá vonható vagyona tekintetében. A zálogjogosult a bekapcsolódással nincs elzárva azonban a kielégítési végrehajtás megindításától, amennyiben annak önálló feltételei fennállnak, azonban ebben az esetben köteles a követelését biztosító végrehajtási jog bejegyzését követő 15 munkanapon belül kérelmezni a zálogjogosulti (alzálogjog esetén az alzálogjogosulti) bekapcsolódással indult ügy befejezését azzal, hogy ebben az ügyben kizárólag a bekapcsolódással érintett költségekre tarthat igényt.⁷¹

III. Összegzés

A fentiekben igyekeztem összefoglalni a végrehajtás elrendelésével kapcsolatos bírósági eljárások lényegét, problémáit és összefüggéseit azzal a céllal, hogy akár a végrehajtási ügyekben eljáró igazságügyi alkalmazottak, akár az eljárást kezdeményező ügyfelek és érintettek átfogó képet kapjanak a bírósági végrehajtás elrendelésének azon esetköreiről, amikor a végrehajtás elrendelésére a bíróság által végrehajtási nem peres eljárásban kerül sor.

⁷¹ Vht. 114/A. § (14) bekezdés

Irodalomjegyzék

- a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény
- a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény
- a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény
- az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény
- a bírósági végrehajtási eljárásban közreműködő jogi képviselő díjazásáról szóló 12/1994. (IX.8.) IM rendelet,
- a bírósági végrehajtási ügyvitelről és ügykezelésről szóló 1/2002. (I.17.) IM rendelet
- 508/2023. (XI. 20.) Korm. rendelet
- BH1985. 325.
- BH1993. 364.